

Finansdepartementet

Sendes elektronisk

Dato: 13.12.21

Vår ref.:

Deres ref.: 16/5227

Høring – forslag til ny forskrift om forsikringsformidling mv.

1. Innledning

Det vises til Finansdepartementets høringsbrev av 23.11.21 om forslag til ny forskrift om forsikringsformidling mv.

Ny forsikringsformidlingslov vil innebære en overgang fra interne forsikringsagentregistre i forsikringsforetakene til et sentralt register i Finanstilsynet. For Finans Norge er det viktig at denne overgangen er så smidig, rask og trygg som mulig uten at forsikringsforetakene pålegges en rekke nye arbeidsoppgaver. Det er videre viktig at oppgave- og ansvarsfordeling mellom Finanstilsynet, forsikringsforetakene og forsikringsagenten er tydelig og ikke reiser tvil og spørsmål ved gjennomføring og oppfølging.

I høringssvaret vises det til forslag til ny lov. For ordensskyld nevnes det at dette er lovforslaget til ny forsikringsformidlingslov slik forslaget fremgår i Prop. 233 LS (2020-2021).

2. Finans Norges hovedsynspunkter

- Finans Norge mener at det i forskriften burde avklares hvordan kravet til dokumentasjon skal oppfylles når agentforetak er under etablering.
- Dagens praksis, basert på Finanstilsynets rundskriv 1/2020 om egnethetskrav, hva gjelder endringer i personell i forsikringsagentforetak bør videreføres.
- Adgangen etter GDPR-reglene til å oppbevare politiattest og attest fra Brønnøysundregistrene bør avklares. Alternativt bør det være tilstrekkelig å dokumentere at slike attester har vært innhentet og vurdert.
- Situasjonen til personer under opplæring bør avklares med hensyn til hvilke arbeidsoppgaver som kan utføres.
- Finans Norge ser frem til at eksisterende autorisasjonsordning i Finansnæringens Autorisasjonsordning kan gis en godkjenning. Vi vil også sørge for at vår autorisasjonsordning får et opplegg for etterutdanning godkjent både for de som er autorisert i ordningen, men [eventuelt] også for andre. Adgangen til å få godkjent et

opplegg for etterutdanning for forsikringsforetak og andre bør imidlertid ikke begrenses så mye som Finanstilsynet har foreslått i høringsnotatet.

- Etterutdanningskravet hos banker, kredittforetak og verdipapirforetak som forsikringsformidlingsagenter, bør begrenses til de i ledelsen som har direkte ledelse og ansvar for forsikringsformidlingsvirksomheten.
- Finans Norge støtter overgangsforslaget om at registrering hos Finanstilsynet av eksisterende forsikringsagenter skjer ved en dataoverføring.

3. Bekreftelse for oppfyllelse av vilkår for å drive forsikringsformidling

3.1 Bekreftelsen fra forsikringsforetakene er basert på et øyeblikksbilde

Av forslaget til ny lov § 3-3 første ledd fremgår det at forsikringsforetakene skal påse at vilkårene for registrering av forsikringsagentforetak eller aksessorisk forsikringsagentforetak oppfyller vilkårene for registrering i § 3-4. Dette skal forsikringsforetaket bekrefte i en bekreftelse til foretaket (underforstått agenten eller underagenten). Ved søknad til Finanstilsynet om registrering skal denne bekreftelsen medfølge.

I forskriftsforslaget § 1-1 annet ledd bokstav a) er dette gjentatt, men det er i tillegg nevnt krav om at oppfyllelse av vilkårene skal være dokumentert. Det legges til grunn at med en saksbehandlingstid på inntil tre måneder i Finanstilsynet vil flere agentforetak kunne være under etablering når søknad sendes. I slike tilfeller reiser det seg spørsmål om hvordan organisering, fullt innbetalt aksjekapital mv. skal dokumenteres. Dette er forhold som for allerede etablerte agentforetak kan dokumenteres ved firmaattest og revisorbekreftelse mv. Det hadde vært en fordel om forarbeidene eller forskriften kunne si noe nærmere om kravet til dokumentasjon i slike tilfeller.

Etter forskriftsforslaget § 1-1 annet ledd bokstav c) skal bekreftelsen videre angi rolle og navn på personene i foretakene som oppfyller kravene etter forslaget til ny lov kap. 6. Ved søknad om registrering vil selvfølgelig dette utgjøre ledelsen og de ansatte på søknadstidspunktet. Etter dette tidspunktet vil det naturlig skje utskiftninger både i ansatte agenter, styre og ledelse. Oversikten som bekreftes ved søknadstidspunktet vil dermed være gjenstand for foreldelse og det sies ikke noe i forskriften om hva som skal skje ved skifte av personer eller hvem som har ansvaret for å påse se at nye personer oppfyller kravene i lovens kap. 6. Forsikringsforetakene vil i utgangspunktet ikke være kjent med endringer i personell hos agentforetakene.

I Finanstilsynets rundskriv 1/2020 om vurdering av egnethetskrav er det i pkt. 3.2 lagt til grunn at foretaket (her underforstått agentforetaket) må påse at lovens krav til egnethet til enhver tid er oppfylt. Ved endringer i personkretsen som skal egnethetsvurderes, f.eks. ved at personer byttes ut, eller at kretsen som skal egnethetsvurderes utvides, skal foretaket sende melding om endringen til Finanstilsynet. Dersom et bytte skyldes at en person ikke lenger oppfyller egnethetskravene, skal meldingen inneholde en redegjørelse for forholdet. Finans

Norge legger til grunn at dette opplegget fortsatt kan følges for forsikringsagenter slik at endringer i personell følges opp av forsikringsagentforetakene selv. Hvis dette ikke medfører riktighet så bør det gis nærmere regler i forskriften.

3.2 Krav til oppbevaring av dokumentasjon

Av forskriftsforslaget § 1-1 siste ledd fremgår det at forsikringsforetaket skal oppbevare dokumentasjonen som ligger til grunn for bekreftelsen så lenge avtalen om formidling av forsikringer løper og minst i 3 år etter opphør av avtalen. Det er viktig for forsikringsforetakene å ha klarhet i hvorvidt dokumentasjon i form av politiattest og attest fra Brønnøysundregistrene, kan oppbevares så lenge i samsvar med GDPR-reglene. Et alternativ er at det kan dokumenteres at slike attester har vært innhentet og har vært funnet tilfredsstillende, og at attestene deretter makuleres. Dette alternativet synes å ivareta de personvernrettslige hensynet på en bedre og mer hensiktsmessig måte.

Det reiser seg også spørsmål om dokumentasjon for ansatte i finansforetakene etter ny § 16-12 i finansforetaksloven. Forslaget til § 16-9 i finansforetaksforskriften gjelder bare dokumentasjon for etterutdanning. Det samme gjelder forslaget til ny § 16-12 første ledd siste punktum. Det fremgår ikke klart av lovforslaget eller forskriftsforslaget at attester etter forslaget til finansforetaksloven § 16-12 annet ledd skal oppbevares. Det er mulig at et slik dokumentasjonskrav kan antas å følge av god forretningskikk, men man har valgt å ha dokumentasjon som et forskriftstema, bør også oppbevaring av attester i samsvar med forslaget til ny finansforetakslov § 16-12 annet ledd reguleres i forskriften. Da reiser det samme spørsmål om oppbevaring i samsvar med GDPR-reglene seg for ansatte i forsikringsforetaket.

4. Egnethetskrav

4.1 Godkjenning av autorisasjonsordning

Erfarings- /utdanningskravene for forsikringsagenter kan etter forskriftsforslaget § 2-2 oppfylles på ulike måter blant annet gjennom autorisering som forsikringsrådgiver i medhold av bestemmelser om autorisasjon fra bransjeorganisasjon eller utdanningsinstitusjon som er godkjent av Finanstilsynet. Finanstilsynet har ikke godkjent autorisasjonsordninger per i dag.

Finans Norge har gjennom Finansnæringens Autorisasjonsordning (FinAut) sin egen autorisasjonsordning med lang erfaring og en bredt utbygd ordning. I dialogmøter med Finanstilsynet har tilsynet gitt uttrykk for at denne autorisasjonsordningen fremstår som god. FinAut vil prioritere å få søkt om godkjenning av sin autorisasjonsordning så raskt det lar seg gjøre. Det er et håp fra næringens side at søknad om godkjenning av autorisasjonsordning kan gis en rask behandling.

4.2 Personer under opplæring

I fasen hvor en person er under utdanning for å bli autorisert eller for å bygge opp relevant praksis for å oppfylle kvalifikasjonskravene, er det et spørsmål hvilke arbeidsoppgaver denne

kan utføre, hvordan de skal underlegges oppfølging/tilsyn eller om alt de gjør skal underlegges kontroll av en person som oppfyller vilkårene som forsikringsformidlingsagent. Innenfor gjeldende autorisasjonsordning har FinAut en egen veiledning for innmeldte personer i autorisasjonsordningen. Etter Finans Norges vurdering bør denne personkretsen behandles spesielt enten i forskriften eller i forarbeidene til denne. Det vises til at det i Ot.prp. nr. 55 (2004-2005) pkt. 5.1.5 (s. 19) ble et lagt til grunn at «kvalifikasjonskravene stilles til personer som i foretaket har stilling som henholdsvis megler eller agent. Det er naturligvis åpent for å ansette personer som ikke oppfyller disse kravene i assistentstillinger eller lignende inntil kvalifikasjonskravene er oppfylt.»

4.3 Hvem i ledelsen i en bank, kredittforetak eller verdipapirforetak skal oppfylle kravene

I medhold av forsikringsdistributionsdirektivet og den nye loven kan ikke lenger banker, kredittforetak og verdipapirforetak være aksessoriske agenter. Disse må nå registreres som forsikringsagenter. Dette innebærer blant annet at daglig leder og andre personer i den faktiske ledelsen av forsikringsformidlingsvirksomheten årlig skal gjennomføre etterutdanning, jf. forslaget til ny lov § 6-1 annet ledd.

For store banker, kredittforetak og verdipapirforetak fremstår det som overdrevent om dette innebærer at administrerende direktør i banken, kredittforetaket eller verdipapirforetaket må avsette 15 timer i året for å oppfylle etterutdanningskravet innenfor forsikringsformidling med mindre vedkommende er direkte involvert i forsikringsformidlingsvirksomheten. Dette kravet fremstår som relevant for de i foretaket som har direkte ledelse og ansvar for forsikringsformidlingsvirksomheten. Finans Norge mener at det i forskriften bør gjøres et unntak og en begrensning av hvilken personkrets som omfattes av etterutdanningskravet i slike tilfeller, jf. forslaget til ny lov § 6-1 tredje ledd.

4.4 Bortfaltandel etter registrering

Som det fremgår i pkt. 3.1 ovenfor, har Finanstilsynet i sitt rundskriv 1/2020 om vurdering av egnethetskrav pkt. 3.2 lagt til grunn at foretaket må påse at lovens krav til egnethet til enhver tid er oppfylt. Dette kravet vil innebære at agentforetaket må etablere rutiner for å følge opp at personene som er underlagt egnethetskrav fortsatt oppfyller disse, herunder hvilke situasjoner som skal utløse en ny vurdering. Det fremstår imidlertid som lite aktuelt å innhente ny politiattest rutinemessig.

Det legges til grunn at bortfall av oppfyllelse av egnethetskravene i utgangspunktet er en arbeidsrettslig problemstilling. Hittil har imidlertid vandelsvurderingen i stor grad vært basert på en begrenset politiattest, mens det etter ny lov vil kreves ordinær politiattest. Dette kan medføre at enkelte som følge lovendringer ikke lenger vil oppfylle de nye egnethetskravene. Det bør vurderes om denne problemstillingen bør håndteres slik at det for agenter registrert i dag legges til grunn at tidligere dokumentert vandel er tilstrekkelig, inntil det dokumenteres nye strafferettslige forhold oppstått etter forrige vandelsvurdering. Dette for å unngå at nye regler får tilbakevirkende kraft.

5. Etterutdanning – adgangen til å få godkjent etterutdanningsopplegg

Forslaget til ny lov §§ 6-1 annet ledd og 6-3 annet ledd krever at daglig leder, andre personer i den faktiske ledelsen av forsikringsformidlingsvirksomheten og agenter i forsikringsagentforetaket skal gjennomføre 15 timer etterutdanning årlig. Etterutdanningen skal være godkjent av Finanstilsynet. Tilsvarende krav innføres for ansatte i forsikringsforetak som er direkte beskjeftiget med forsikringsdistribusjon, se forslaget til ny § 16-12 i finansforetaksloven.

I forslaget til forskrift § 2-4 og finansforetaksforskriften ny § 16-8 foreslår Finanstilsynet begrensninger for hvem som kan få godkjent et opplegg for etterutdanning. Det er i utgangspunktet bare bransjeorganisasjon eller utdanningsinstitusjon som kan få godkjent et slikt opplegg. Finansnæringens autorisasjonsordning vil jobbe for å utvide sin ordning til også å omfatte obligatorisk etterutdanning. Det antas at dette ikke vil kreve svært omfattende arbeid, da det allerede er innarbeidet opplegg for årlig oppdateringer innenfor de enkelte autorisasjonene. For FinAut og finansnæringen er det viktig at de som er godkjent i autorisasjonsordningen, tar årlige oppdateringer gjennom autorisasjonsordningen for at man skal kunne sikre at de autoriserte til enhver tid har den kunnskap som er nødvendig for å kunne fylle rollen som rådgiver. For denne gruppen vil den obligatoriske etterutdanningen tas innenfor det opplegg som tilbys av autorisasjonsordningen og som et krav for å kunne opprettholde autorisasjonen.

Lovforslagets krav til etterutdanning vil imidlertid omfatte langt flere enn de som oppnår sin faglige kompetanse og egnethet gjennom autorisasjonsordninger. Finanstilsynet foreslår at det bare i særlige tilfeller skal kunne godkjennes opplegg for etterutdanning arrangert av forsikringsmeglerforetak eller forsikringsforetak. I høringsnotatet s. 12 uttaler Finanstilsynet at en ordning der Finanstilsynet skal godkjenne etterutdanning arrangert av forsikringsforetakene selv, «kan potensielt medføre at Finanstilsynet vil motta et høyt antall søknader og som med jevnlig mellomrom må fornyes.» Det legges videre til grunn at en søknad fra forsikringsforetak «kun vil være aktuelt for foretak med et høyt antall ansatte som er omfattet av krav til etterutdanning. Etter Finanstilsynets vurdering vil små foretak vanskelig ha nødvendige ressurser og kapasitet til å etablere et tilfredsstillende utdanningsopplegg i egen regi.»

Finans Norge er enig med både departementet og Finanstilsynet i at etterutdanningen bør ha et innhold som bidrar til å opprettholde et tilstrekkelig høyt nivå av profesjonalitet, kunnskap og kompetanse, og at dette vil kreve tilgang til ressurser og kapasitet. Finans Norge mener imidlertid at det vil kunne være flere forsikringsforetak enn de med høyt antall ansatte, som vil kunne vurdere at en etablering av et eget etterutdanningsopplegg med nevnte kvaliteter er hensiktsmessig. Det samme gjelder enkelte forsikringsagentforetak. Dette vil blant annet gjelde forsikringsforetak som tilbyr forsikringer innenfor produktspesifikke områder. Bransjeorganisasjonenes etterutdanningsopplegg vil ikke nødvendigvis dekke disse

områdene. Et opplegg i egen regi kan dermed vurderes som mere relevant for det enkelte forsikringsforetak som følge av at det kan skreddersys til den aktuelle forsikringsportefølje. Etter vår vurdering vil foretaksspesifikke opplegg for etterutdanning være et viktig supplement til etterutdanning i regi av bransjeorganisasjonen, og kostnadene ved å etablere tilstrekkelige gode opplegg vil gjøre at faren for undergraving av ordninger etablert av bransjen selv er liten. De samme forhold gjør at vi ikke er enig i Finanstilsynets bekymring om at de vil motta et høyt antall søknader fra forsikringsforetakene. Denne bekymringen kan uansett løses ved at Finanstilsynet er klar på hvilke krav som stilles for å få et etterutdanningsopplegg godkjent. Vi tror at de aller fleste forsikringsforetak vil gjøre bruk av de etterutdanningsoppleggene som etableres av bransjeorganisasjonene også for de ansatte og agentene som ikke har en autorisasjon gjennom næringens autorisasjonsordning. Dette både pga. kostnader, men også for å sikre god faglig kvalitet.

Etter vår vurdering er en åpning, for de som ikke oppfyller kravet til etterutdanning gjennom autorisasjonsordningen, kan få godkjent et opplegg for etterutdanning for foretakets ansatte og agenter, uten de begrensninger som Finanstilsynet har foreslått og lagt til grunn i høringsnotatet, også best i samsvar med departementets vurdering nederst på s. 40 og 41 i proposisjonen. Departementet uttaler der:

«Departementet mener at regelverket også bør åpne for at Finanstilsynet etter søknad fra andre kan godkjenne et opplegg som relevant etterutdanning. Dette åpner for at et forsikringsforetak kan arrangere etterutdanning for foretakets ansatte og for foretakets agenter, slik *Finans Norge* peker på i sin høringsuttalelse.»

6. Overgangsregler

6.1 Avvikling av de forsikringsforetaksbaserte agentregistrene

For de agentene som allerede er registrert i de forsikringsforetaksbaserte agentregistrene, legger Finanstilsynet opp til at det skal skje en ren dataoverføring til tilsynets register. Finans Norge mener at en slik forenklet ordning for de som er registrert som forsikringsagenter i dag, er hensiktsmessig og vi støtter Finanstilsynets forslag til løsning. Vi ønsker imidlertid å peke på følgende forhold:

- Gjeldende foretaksbaserte registre er basert på eksisterende kvalifikasjonskrav. Forslaget til forskrifter legger ikke opp til at forsikringsforetakene skal involveres i senere krav til oppfyllelse av strengere krav i ny lovgivning. Finans Norge legger til grunn at dette innebærer at det enkelte forsikringsagentforetak selv vil være ansvarlig for å oppfylle disse kravene i samsvar med overgangsreglene i forslaget til ny lov § 11-2 første ledd. En bekreftelse fra forsikringsforetakene på det tidspunktet når dataoverføringen finner sted, må derfor baseres på de opplysninger som ble lagt til grunn når registreringer skjedde.
- Det bemerkes videre at de foretaksbaserte registrene er basert på forholdene da forsikringsagenten ble registrert. Den løpende oppfølging ved nyansettelse osv. har i samsvar med Finanstilsynets rundskriv 1/2020 ligget hos det enkelte agentforetak.
- Finanstilsynet har foreløpig ikke konkludert med hensyn til hvordan dataoverføringen skal gjennomføres. For å unngå unødvendig usikkerhet og arbeid i form av søknader om ekstra overgangstid på seks måneder før sletting av registret må finne sted, mener Finans Norge at

fristen for sletting av de forsikringsforetaksbaserte agentregistrene allerede nå bør settes til ett år etter lovens ikrafttredelse.

6.2 Underagenter

I forskriftsforslaget § 6-2 annet ledd er eksisterende underagenter gitt ett år på å oppfylle den nye lovens krav til registrering. Bruken av ett år forutsetter imidlertid at forsikringsforetaket sender en bekreftelse om at vilkårene for registrering i § 3-4 er oppfylt innen seks måneder, jf. forslaget til ny lov § 3-3 første ledd. Imidlertid følger det av kravene for å kunne utstede slik bekreftelse at underagenten allerede oppfyller kravene til registrering, herunder kravene til egnethet. Meningen med denne overgangsregelen fremstår derfor som uklar.

Av Finanstilsynets merknader i høringsnotatet synes meningen å være at det skal utstedes en bekreftelse på at vilkårene for den tidligere foretatte registrering var oppfylt og dokumentert. Om dette er riktig forståelse bør forslaget til § 6-2 annet ledd justeres i samsvar med dette.

7.3 Aksessoriske forsikringsagentforetak

Finans Norge er usikre på om innføringen av formuleringen «kun forsikringsavtaler som utgjør et supplement til en vare eller tjeneste» [vår understrekning] i beskrivelsen av hvem som kan drive aksessorisk forsikringsagentvirksomhet i forslaget til ny lov § 2-4 første ledd bokstav c), vil bety at flere foretak (enn banker, kredittforetak og verdipapirforetak) som i dag er aksessoriske forsikringsagentforetak, vil måtte endre status til forsikringsagentforetak.

I forarbeidene til ny forsikringsformidlingslov er det ikke gått nærmere inn på en drøftelse av hva «kun forsikringsavtaler som utgjør et supplement til en vare eller tjeneste» vil innebære sammenlignet med gjeldende definisjon av aksessoriske forsikringsagenter. Hvilken forståelse som legges til grunn er viktig for hvilke konsekvenser dette kan få knyttet til kostnadene og kravene til distributørene. Dette berører blant annet foreninger og organisasjoner som i dag er aksessoriske forsikringsagenter. Etter vår vurdering bør det gis en langt tydeligere avklaring på disse problemstillingene.

Dersom departementet mener at de nye kriteriene for å kunne anses som aksessorisk forsikringsagent innebærer en innsnevring for flere enn banker, kredittforetak og verdipapirforetak, bør overgangsfristen i forskriftsforslaget § 6-2 tredje ledd også gjelde for disse.

Med vennlig hilsen
Finans Norge

(sign.)
Nils Henrik Heen
Juridisk direktør

(sign.)
Lise Ljungmann Haugen
Fagdirektør